

Variatie op de 10 geboden: 10 vrijheden, een keuze.

1. Ik ben Hij die is. Ik heb u verlost.
Leef als bevrijde mensen, vrij van andere goden en machten.
Je hoeft ze niet te dienen. Je hoeft niet te buigen.
2. Je bent vrij om God niet vast te leggen in denkbeelden van dogma's en belijdenissen, in beelden van hout en steen.
3. Je bent vrij om de naam van God te roepen, te loven, te fluisteren als de naam van je liefste.
4. Je bent vrij om tijd vrij te maken voor jezelf, voor elkaar en voor God.
5. Je bent vrij om te leren van de generatie die je voorging en aan de kinderen van morgen.
6. Je bent vrij om kwaad te worden, maar nooit langer dan tot de zon ondergaat, zodat er in je hart geen ruimte komt voor bitterheid, wrok of haat.
7. Je bent vrij om trouw te zijn aan vrouw, man, vriend of vriendin, tot wie je ooit zei: 'Ik hou van jou'
8. Je bent vrij om rechtvaardig en zorgvuldig om te gaan met wat jou aan bezit is toevertrouwd.
9. Je bent vrij om eerlijk en vol vreugde te zeggen: 'ik weet iets goeds van haar, ik weet iets goeds van hem en anders hou je liever je mond.
10. Vrij te zijn van begeerte, dat verschrikkelijke verlangen om te hebben wat een ander heeft. Dat jou kan verteren en stuk kan maken en je tot een eenzame kerker kan maken.

Inleiding op de belijdenisdienst 'VRIJ !!'

Het is vandaag 5 mei: bevrijdingsdag. We vieren vandaag dat het 79 jaar geleden is dat ons land bevrijd is – in september (dit jaar) vieren we in Brabant dat we al 80 jaar bevrijd zijn.

80 jaar: een mensenleven.

We worden elke dag geconfronteerd met beelden en verhalen die ons vertellen dat de vrijheid waarin we leven heel kwetsbaar is en zwaar bevochten is en wordt.

Verhalen van vroeger en verhalen van vandaag.

Hoe bewaren we die vrijheid?

En wat is vrijheid? Betekent vrijheid – blijheid? Leven voor het vaderland weg?

Betekent vrijheid alleen afwezigheid van oorlog? Of betekent het meer dan dat?

Thema van deze bijzondere dienst is VRIJ!

Vrij om te kiezen (Arienne en Ad), vrij om te gaan...

Als je de bevrijding viert, dan was er dus eerst onvrijheid.

Voorafgaande aan de bevrijding van het volk Israël uit de slavernij in Egypte, lezen we dat ook in de Bijbel, dat de Eeuwige gezien heeft hoe ellendig het volk er aan toe is, dat hij hun jammerklachten gehoord heeft – *Ik weet hoe zij lijden* (Exodus 3:7).

Daarom roept de Eeuwige Mozes om leiding te geven, herder te zijn, van dit volk en het te bevrijden. En dat lukt, zo gaat het verhaal. Ze komen uiteindelijk als vrij volk in de woestijn.

Hoe nu verder? hoe bewaar je die vrijheid?

Gek genoeg door regels met elkaar af te spreken. Er worden als het ware piketpaaltjes geslagen zodat de mensen weten hoe ze met de Eeuwige en met elkaar om moeten gaan om de vrede en de vrijheid te bewaren. Luister maar: 10 vrijheden....

Je bent vrij om te kiezen – ook om verkeerde keuzes te maken, af te dwalen...

We lezen ook over de gelijkenis van het verloren schaap: mensen worden vergeleken met schapen (willen we dat wel? zwart schaap? dom of zwak schaap!) en de Eeuwige met de goede herder. Karel Eykman heeft een mooi gedicht geschreven over die bekende psalm 23.

Daarna zingen we het lied met elkaar. 2

Vrij!

Eindelijk kunnen doen en laten wat je wilt! Niemand is meer de baas over je, je bent vrij om te kiezen en te gaan waarheen je maar wilt...

Maar stel nou dat je een verkeerde keus maakt?

Dat je de vrijheid kiest boven veiligheid en geborgenheid....- daarover gaat de gelijkenis van het verloren schaap.

Waarom vertelt Jezus deze gelijkenis?

Dat staat in het voorafgaande aan dit verhaal (Lk 15:1,2): Jezus trekt allemaal mensen aan, die in de gewone samenleving met de nek worden aangekeken. Mensen die er niet bij horen, niet gezien worden, en links gelaten worden.

De Bijbel spreekt over tollenaars en zondaars. De geestelijke leiders van toen spreken er schande van dat Jezus zondaars ontvangt en nog met hen gaat eten ook!

En – staat er dan – toen vertelde Jezus hen over het verloren schaap – althans zo staat deze gelijkenis bij ons bekend. U kent het wel: een herder heeft 100 schapen en er raakt er één weg – wat doe je dan? Een goede herder gaat naar die ene op zoek en laat je die andere 99 even alleen. Die kunnen het samen wel redden...

Wat bedoelt Jezus met deze gelijkenis? En wat heeft het met zondaars te maken??

Dan moeten we eerst weten wat of wie een zondaar is. Wij denken al gauw in termen van misdadiger, iemand die de grenzen van beschaving overschrijdt.

Maar dat wordt niet met zondaar bedoeld.

Een zondaar is iemand die zijn/haar doel mist. Iemand die doelloos bezig is, rondwaalt in het leven. Diegene komt niet tot zijn/haar doel: hij/zij is niet de mens zoals de Eeuwige hem/haar bedoeld heeft...hij/zij deugt niet....

Mensen die losgeraakt zijn en vaak de verbinding missen met andere mensen. Uitgestoten door de maatschappij of mensen die het contact met andere mensen zijn kwijtgeraakt door en in het leven. Het hoeft niet eens een eigen keuze te zijn – het kan je ook overkomen...

Er vallen een paar dingen op in deze gelijkenis:

1. Er is één schaap buiten de kudde gevallen: een schaap alleen is een makkelijke prooi en heel kwetsbaar. Het heeft alleen nauwelijks of geen overlevingskansen.
2. De herder gaat op zoek. Blijkbaar is de zorg van de herder het uitgangspunt: hij gaat op zoek om het schaap te vinden. Blijkbaar is het verlangen van de herder om het schaap te vinden groter dan het verlangen van het schaap om de herder te vinden.
3. De 99 andere schapen kunnen zich zelf wel even redden – zij hebben elkaar en bieden elkaar bescherming. Genoeg kansen om te overleven. Zij redden het wel.

Wat wil dit verhaal ons nu vertellen?

Jezus spreekt over de herder en de schapen waarmee hij de verhouding tussen de Eeuwige en de mensen wil beschrijven. De Eeuwige heeft zorg om ons.

Wij hebben het altijd over 'geloven in God' maar het is eerder anders om: God gelooft in ons. Dat gaat aan ons geloof vooraf: eerst was het geloof/vertrouwen van God in mensen - geschapen naar zijn evenbeeld.

De Eeuwige gelooft in ons, vertrouwt erop dat we kunnen leven zoals hij ons bedoeld heeft. Dat we daarin wel eens te kort schieten, falen soms, foute keuzes maken, van de weg afraken, losraken van en verbinding missen met anderen, dat hoort ook bij het leven.

Maar het is niet onoverkomelijk! Er is altijd een weg terug...

In deze gelijkenis klinkt ook door dat de Eeuwige als een goede herder naar jou, u, mij, op zoek gaat en vroeg of laat terughaalt. Jouw leven op zijn nek neemt, jou draagt – zoals een adelaar zijn jongen – en weer veilig terugbrengt bij de anderen, bij de kudde.

Want mensen hebben mensen nodig. Als eenling ben je zo kwetsbaar, sta je bloot voor zoveel gevaren, maar samen kun je het leven aan. Kun je elkaar beschermen, helpen, troosten, bemoedigen, samen lachen én samen huilen.

Blijf ik nog met één vraag zitten: ben je dan verloren als je alleen bent?

Wat wordt daarmee bedoeld? Kom je dan niet in de hemel?

Verloren = je zou kunnen denken aan 'kwijt geraakt' → iemand die de verbinding is kwijtgeraakt met het veilige nest, met het thuisfront. Maar het kan ook betekenen dat je 'ten dode bent opgeschreven' want in je eentje redt je het niet. Je hebt anderen nodig in het leven: mensen hebben mensen nodig.

Dood-zijn betekent in de Bijbel ook vaak figuurlijk dood-zijn, doodgezwegen worden of uit het oog geraakt, waardoor er geen verbinding meer is. Dat lezen we bij de gelijkenis van de verloren zoon: hij was dood en is weer levend geworden...

De geestelijke leiders worden met deze gelijkenis min of meer terecht gewezen: zij laten de zogenaamde zondaars (deugnieten) links liggen, terwijl ze juist deze mensen, die nergens bij horen, er bij moeten betrekken. Zij hebben extra zorg nodig, want anders raken ze verloren, de weg kwijt in en door het leven. Ze horen er net zo goed bij.

We zijn Vrij! Vrij om te kiezen, vrij om te gaan! Samen met anderen.

Was ik een schaap, dan wist ik het wel....

Helmond, Corine Beeuwkes-van Ede